

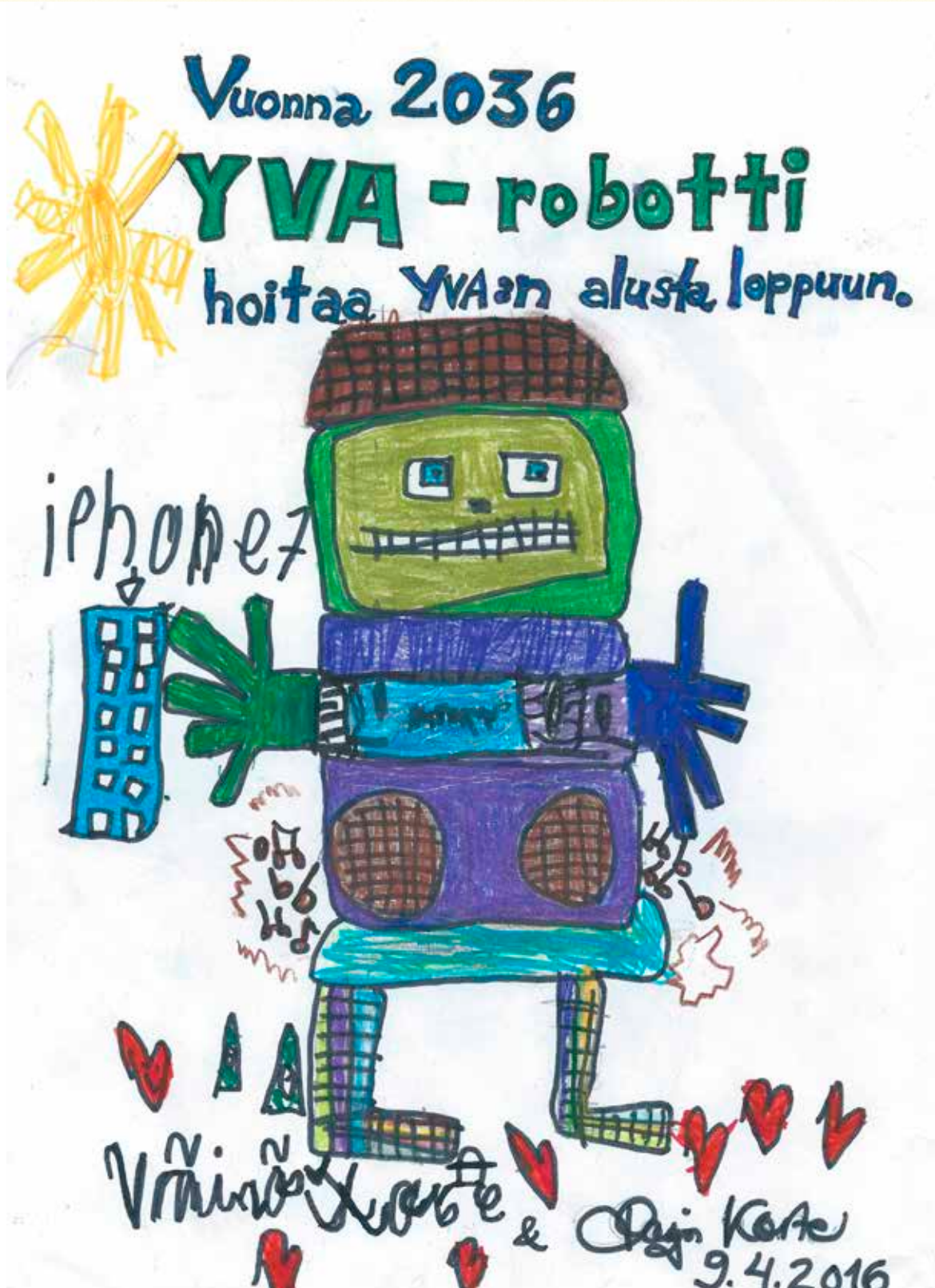
1-2016

impakti

YVA RY

LEHTI

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Varsinkin tulevaisuuden ennustaminen vaikeata

ERKKI IKÄHEIMO

YVA-päivän pääteemana 2016 oli tulevaisuus ja miten haasteellista sen ennustaminen on. Tällä hetkellä teknologian kehitys tarjoaa suuria mahdollisuuksia, mutta samalla myös suuria uhkia ihmiskunnalle. Ihmisen esihistoriassa ja historiassa on ollut lukuisia käännekohtia mahdollisuussineen ja uhkineen. Tarkastelen alla mitä joistakin näistä käännekohdista on seurannut – hyvää tai huonoa ja miten ennustettavia ne ovat olleet.

Eräs esihistorian käännekohta oli kun ihminen rupesi ymmärtämään ja oppi ilmaisemaan abstrakteja asioita, joita ei aivan konkreettisesti ollut käsillä tai näkyvillä – esimerkiksi tulevaisuuden suunnitelmia. Tätä kutsutaan kongnitiiviseksi vallankumoukseksi. Näillä ja muilla avuilla ihmisestä tuli ylivoimainen metsästäjä ja hän pystyi levittäytymään kaikkialle asumiskelpoisilla mantereilla. Tämän seurauksena kuitenkin megafauna metsästettiin sukupuuttoon laajoilta alueilta. Tästä on epäilemättä aiheutunut selvä väheneminen ruoan saatavuudessa ja ihmisten lukumäärässä.

Metsästäjäkeräilijän elämä oli rankkaa, onnettomuusaltista ja takasi epätasaisen elannon. Ongelman ratkaisuksi syntyi maatalous sekä karjatalous ja ihmiset saattoivat kerääntyä suurempiin yhteisöihin. Tästä oli seurauksena, että ihmisten terveys heikkeni yksipuolisemman ruokavalion takia ja kulkutaudit lisääntyivät tiiviissä yhteisössä. Maatalous eläti kuitenkin suuremman ihmisjoukon kuin metsästyskeräily. Tästä herää kysymys, kumpi on parempi (vähän kärkeä), harvassa terveitä ja reippaita metsästäjäkeräilijöitä vai moninkertainen määrä sairastelevia kaupunkilaisia. Olisiko kukaan pystynyt ennakoimaan näitä vaikutuksia?

Kun ei tarvinnut olla enää aistit valppaana koko ajan saaliin ja petojen varalta eikä tarvinnut enää tuntea kaikkia kasveja ja eläimiä elinvaatimuksineen ja –tapoineen, ja kun kylässä tai kaupungissa saattoi erikoistua esimerkiksi kauppiaksi tai suutariksi, tämä domestikoi

ihmisen. Aivot pienenivät ja älykkyys väheni. Aivan sama on tapahtunut koiralle ja kotikissalle.

Suuremmat yhteisöt ja suuremmat ruokavarastot synnyttivät tarpeen laajempaan yhteistyöhön ja valtioiden syntymiseen. Kirjoitus- ja laskentataidot sekä raha syntyivät kommunikoinnin, hallinnon ja vaihdannan tarpeisiin. Näiden kehittyessä eri puolilla maailmaa syntyi suuria imperiumeja, jotka kasvoivat ja myöhemmin sortuivat tai hajosivat – yleensä ympäristöllisiin ja luonnonvarojen ylikäyttöön liittyviin ongelmiin.

Tieteellinen vallankumous tapahtui jostain syystä Euroopassa ja auttoi maailman valloituksessa. Laajat alueet maapallolla joutuivat eurooppalaisen siirtomaavallan ja kapitalismin hyödynnettäväksi. Tässä edesauttoi myös teollinen vallankumous. Suuri määrä eläin- ja kasvilajeja on hävinnyt länsimaisen elämäntavan, luonnonvarojen ylikäytön ja teollistumisen seurauksena. Häviäminen jatkuu yhä kiihtyvällä vauhdilla.

Eläin- ja kasvinjalostus, joissa lajeja on muokattu ihmisen tarpeisiin, on tuonut ihmiselle paljon hyvää – entä monille jalostetuille eläimille, esim. yli miljardille naudalle? Tässä ihminen on ottanut itselleen luonnon ja evoluution tehtävät lajien muokkauksessa. Nykyisin ihminen, tyytymättömänä luonnon tarjontaan, on ottanut jo jumalan vastuulla oleviksi katsottavat tehtävät itselleen ja manipuloi suoraan organismien perimää, tavoittelee kuolemattomuutta ja suunnittelee älykkäitä itsestään tietoisia koneita. Tiedämmekö mitä haluamme saavuttaa ja mihin tämä johtaa?

Millä näitä vaikutuksia pystyisi ennustamaan? Jälkeenpäin ajateltuna aikoinaan kehitysaskeliksi katsottujen tapahtumien haitallisia vaikutuksia oli sen aikaisen tiedon valossa lähes mahdotonta nähdä ennakolta. Toivottavasti maailma on muuttunut tässä suhteessa. Onnea tulevaisuuden tutkijoiden ja innovaatio-YVAajien työlle!

Tämä artikkeli on kirjoitettu ihmiskunnan historian ja nykyhetken osalta pääasiassa Yval Noah Hararin kirjoittaman ”Sapiens, Ihmisen lyhyt historia” kirjan pohjalta. Hararikaan ei vastaa kirjassaan yllä olevaan kysymykseen, mihin tämä johtaa. Hän kuitenkin toteaa kirjan viimeisessä lauseessa: ”Onko mitään vaarallisempaa kuin tyytymättömät ja vastuuttomat jumalat, jotka eivät tiedä, mitä haluavat?”

Uusien alkujen syksy

REETTA SUNI

YVA RY:N VARAPUHEENJOHTAJA

Syksy. Loman loppu. Arki. Monelle ne nostavat pitkän kesäloman jälkeen hikikarpalot otsalle ja saavat stressitason nousemaan. Kesäloman rentouttava vaikutus tuntuu kesätävän vain hetken ja jälleen syksyn koittaessa pitäisi jaksaa painaa töissä, koulussa, kuka missäkin. Seuraava loma tuntuu olevan valovuosien päässä ja edessä on arkinen aherrus pimeään ja ankean vuodenajan siivittämänä. Kuulostaa-ko tutulta?

Onneksi edellä mainittu ei ole koko totuus. Syksy on myös uusien alkujen aikaa. Itse olen aina rakastanut syksyä. Jo lapsena oli ihanaa saada syksyllä uusia kouluvaatteita ja -tarvikkeita, nähdä koulukaverit pitkän kesän jälkeen ja päästä kiinni tuttuun koulurutiiniin. Myöhemmin aikuise-
na syksyisin oli otollinen aika aloittaa uusi harrastus (ja toivoa, ettei into lopahda heti parin viikon jälkeen). Yksi aloittaa kielikurssin, toinen innostuu uusista resepteistä, kolmas ryhtyy kuntokuurille. Arkea piristävän vaikutuksen saa jo pienestäkin muutoksesta elämässä.

Annetaan syksylle mahdollisuus. Antoisaa ruskavuodenai-
kaa ja uusia alkuja Impaktin lukijoille!

impakti

JULKAISIJA YVA RY**PÄÄTOIMITTAJA** ERKKI IKÄHEIMO
ERKKI.IKAHEIMO@GMAIL.COM**TOIMITUKSEN OSOITE** ERKKI IKÄHEIMO
KALAKONTINTIE 1 B 38
02230 ESPOO**TOIMITUSNEUVOSTO** YVA RY:N HALLITUS**TAITTO** HEIDI SALMINEN**PAINOSMÄÄRÄ** 240**PAINOPIIKKA** KOPIO-NIINI OY, HELSINKI**SEURAAVA LEHTI** KEVÄÄLLÄ TAI KESÄLLÄ 2017**KANSIKUVA** VÄINÖ JA TANJA KORTE
YVA-ROBOTTI**ISSN-L 1238-9757****ISSN 1238-9757****ISSN 2323-1157**

SISÄLTÖ 1/2016

- 4 Uusi YVA-laki voimaan toukokuussa 2017 – sisällön valmistelu jatkuu tämän syksyn
- 6 Sirpa Pietikäinen: "Ympäristövaikutusten arviointia ei pidä yhdistää lupaprosessiin"
- 8 Simpukoita, kirsikkaolutta ja ympäristöasioita – YVA ry Brysselissä
- 11 IAIA 2016 Conference in Aichi Nagouya, Japan
- 14 YVA-päivän 2016 esitelmät
- 21 Tulevaisuuden mahdollisuuksia ja haasteita vuorovaikutuksessa
- 22 Annetut lausunnot
- 24 YVA-julkaisut

Uusi YVA-laki voimaan toukokuussa 2017 –sisällön valmistelu jatkuu tämän syksyn

TEKSTI JA KUVAT: SEIJA RANTAKALLIO, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES, YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

Ympäristöministeriön asettama työryhmä on valmistellut viime vuoden keväästä saakka lakimuutoksia, joita YVA-direktiivin muutos (2014/52/EU) edellyttää. Muutokset on saatettava voimaan 16.5.2017 mennessä. Työssä otetaan lisäksi huomioon ajankohtaisia kansallisia muutostarpeita, kuten YVA-menettelyn yhteensovittaminen hankekaavoituksen kanssa. Tätä edellyttää myös hallitusohjelman kirjaus.

YVA-lain muutoksen tavoitteena on parantaa ympäristövaikutusten arvioinnin laatua, kehittää arviointia vastaamaan paremmin ympäristönsuojelun uusia haasteita sekä sujuvoittaa YVA-menettelyä ja muita ympäristöllisiä menettelyjä.

Työryhmä esittää uuden lain laatimista

Työryhmän laatima Luonnos hallituksen

esitykseksi laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta oli lausunnoilla huhtikuun alusta kesäkuun alkuun. Lukuisista muutoksista johtuen, ja jotta lain rakennettakin pystytäisiin ajanmukaistamaan, esittää työryhmä säädettäväksi kokonaan uuden lain ympäristövaikutusten arviointimenettelystä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain soveltamisala, arviointimenettely sekä viranomaisien tehtävät säilyisivät pääosin ennallaan. Hankeluettelo ja menettelyn yksityistapauksessa soveltamisen perusteet sen sijaan siirrettäisiin asetuksesta lain liitteiksi.

Muutoksia YVA-lakiin tuo tarkempi ympäristövaikutusten arvioinnin määritelmä. Se sisältää muun muassa, että YVA-yhteysviranomaisen laatii YVA-selostuksen pohjalta perustellun päätelmän hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Lisäksi arviointiselostuksen sisältövaatimukseen on tullut lukuisia lisäyksiä, mutta nämä muutokset tehdään pääosin asetukseen. Jatkossa sekä yhteysviranomaisen että hankkeesta vastaavan on varmistettava, että niillä on riittävä asiantuntemus laissa edellytettyjen velvoitteiden hoitamiseen. Kohdennetumpaan YVAan pyritään, kun jatkossa painotetaan nimenomaan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Sujuvoittaminen on päivän sana

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevaan lakiin ehdotetaan myös sisällytettäväksi säännös ennakkoneuvottelumenettelystä, mikä vahvistaisi eri viranomaisten ja hankkeesta vastaavan yhteydenpitoa, varmistaisi tiedon kulkua eri toimijoiden välillä sekä helpottaisi menettelyn viivytyksetöntä ja sujuvaa läpiviemistä.

Ympäristöllisten menettelyjen sujuvoittamiseksi ehdotetaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja hankekaavan valmistelun yhdistämistä, millöin ei ole perusteita jättää yhdistämättä. Lausuntomateriaali sisälsi erillisen muistion, jossa esitettiin kaksi vaihtoehtoisia tapaa yhdistää YVA ja hankekaavoitus. Toinen vaihtoehto säilyttäisi yhteysviranomaistehtävät ELYssä (A-vaihtoehto), toisessa vaihtoehdossa yhteysviranomaistehtävät jaettaisiin kunnan ja ELYn välillä (B-vaihtoehto). Kummassakin tapauksessa menettelyt voitaisiin yhdistää, jos yhteysviranomaisen, kaavoituksesta vastaava viranomaisen ja hankkeesta vastaava taho niin sopivat. Yhdistämisestä voitaisiin sopia esimerkiksi ennakkoneuvottelun yhteydessä. Vastaavasti ehdotetaan myös yhdistettäväksi luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi ja ympäristövaikutusten arviointimenettely.

YVAN tulosten huomioon ottamista

YVA-työryhmän puheenjohtajana on toiminut ympäristöministeriön lainsäädäntöjohtaja Riitta Rönn.

lupamenettelyissä vahvistetaan direktiivimuutoksen edellyttämällä tavalla. Tämän johdosta ehdotetaan muutettavaksi lupamenettelyjä koskevia säännöksiä 13:ssa eri laissa.

Arviointimenettelyn yksittäistapauspäätöksessä voidaan jatkossa ottaa huomioon ympäristövaikutusten lieventämistoimet. Myös päätöksentekoperusteita on päivitetty.

Lausuntopalautetta annettiin paljon

Mahdollisuutta lausua hallituksen esitysluonnoksesta käytti kaikkiaan 80 tahoa. Seuraavassa muutamia poimintoja. Myös lukuisia pykäläkohtaisia kommentteja esitettiin.

- Ehdotettua ennakkoneuvottelumenettelyä pidettiin pääasiallisesti positiivisena lisäyksenä lakiin.
- Ehdotusta arvioinnin kohdentamisesta merkittäviin vaikutuksiin pidettiin yleisesti hyvänä.

- YVAn ja Natura arvioinnin yhdistämistä pitää kannatettavana sekä viranomaistahot että yksityisen puolen toimijat.
- YVAn ja hankekaavan yhdistämisen vaihtoehtoista valtaosa lausunnonantajista kannatti A-vaihtoehtoa ”joustava yhdistäminen”. B-vaihtoehtoa ”yhteismenettely” kannatti selvästi ainoastaan neljä lausunnonantajaa. Osa etujärjestöistä ei pitänyt kumpaakaan vaihtoehtoa riittävänä. Lausunnonantajat kannattivat yleisesti tapauskohtaisuuden ja joustavuuden säilyttämistä.
- Monet lausujat olivat lausuntojensa yhteydessä lausuneet omaa alaansa koskevista lupalaeista, jotka liittyvät tavalla tai toisella YVA-lain uudistukseen. Esille tulevat muun muassa kemikaaliturvallisuuslaki, maantielaki, ratalaki ja vesilaki.

- Lain toimeenpanon suhteen toivottiin viranomaistaholta koulutusta ennen lain toimeenpanemista sekä yhteistyössä parhaiden mahdollisten toimintatapojen etsimistä ja kehittämistä.
- Hankeluettelosta nostettiin tarve tarkentaa ennen kaikkea jätehuolto- ja kemikaalihankkeita.

Eduskunnalle syyskauden lopussa

Työryhmä jatkaa työtään syyskuun loppuun. Työryhmän jatkotarkastelussa ovat ennen kaikkea hankekaavan ja YVAn yhdistäminen, mahdollisuus YVA-lain 5 §:n 2 momentin säilyttämiseen ja lakiehdotuksen direktiivinmukaisuustarkastelu. Ministeriön virkatyönä valmistelua jatketaan tämän jälkeen käymällä lausuntopalautte tarkkaan läpi ja viimeistelemällä hallituksen esitys valtioneuvoston käsittelyyn. Tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnan käsiteltäväksi syysistuntopäivän lopussa.

Parhaillaan on meneillään aluehallintouudistus ja lupamenettelyihin vaikuttava yhden luokun palvelut -hanke. Näissä hankkeissa valmisteltavat muutokset saattavat heijastua myös YVA-lakiin.

Linkki keväällä 2016 lausunnolla olleeseen hallituksen esitysluonnokseen: ym.fi/YVA-muutos

Kaikki saapuneet lausunnot ovat luettavissa valtioneuvoston hankerekisteristä:

valtioneuvosto.fi/hanke?selectedProjectId=5509

YVA-työryhmä kokoontui elokuussa pohtimaan lain sisällön kehittämistä, meneillään 15. kokous. Kuvassa vasemmalta työryhmän jäsenet Jorma Jantunen (Syke), Marja-Terttu Parsama (Etelä-Suomen AVI), Matti Laitio (YM), Riitta Turunen (Hämeen ELY), Tapani Veistola (SLL), Jaana Junnila (YM), Satu Räsänen (Elinkeinoelämän keskusliitto), Timo Jokelainen (Lapin ELY), Jari Salila (oikeusministeriö), Lasse Tallskog (YM) ja Mika Honkanen (työ- ja elinkeinoministeriö). Työryhmään kuuluvat edellä mainittujen ja puheenjohtaja Riitta Rönningin lisäksi myös sihteerit Eriika Melkas ja Seija Rantakallio (YM) ja Jussi Kauppila (Syke), Katri Nuuja (Liikennevirasto, liikenne- ja viestintäministeriön edustaja), Pekka Kemppainen (maa- ja metsätalousministeriö), Ulla Hurmeranta (Kuntaliitto) sekä Markus Tarasti (YM).

Sirpa Pietikäinen: ”Ympäristövaikutusten arviointia ei pidä yhdistää lupaprosessiin”

SIRPA PIETIKÄISEN HAASTattelun teki SAKARI NIEMELÄ, ASIANAJOTOIMISTO YMPÄRISTÖLAKI OY:STÄ

”Jotta maapallon resurssit saadaan riittämään, 30 vuoden päästä pitäisi käyttää vain kymmenesosa nykyisistä resursseista. YVA-hankkeiden pitäisi olla tämän kehityspolun mukaisia”, sanoo europarlamentaarikko Sirpa Pietikäinen.

Sirpa Pietikäinen on perinyt äidiltään vahvan suhteen luontoon, mistä kumpuaa hänen kiinnostuksensa ympäristöasioihin. Hän päivittää tietojaan monin tavoin, lukee suomalaisia ja kansainvälisiä ympäristöuutisia ja -artikkeleita sekä osallistuu

ympäristöaiheisiin tilaisuuksiin Brysselissä ja Suomessa.

Erityisen tärkeitä ovat asiantuntijatapaamiset, koska on mahdotonta tuntea itse kaikkia yksityiskohtia vaikkapa poronhoidosta tai päästökaupan matematiikasta.

YVA nykyistä ennakoivammaksi

Ideaalissa ympäristövaikutusten arvioinnissa ennakoidaan ympäristöhaittoja ja valitaan se vaihtoehto, joka on pitkällä tähtäimellä kestävin. Suomen nykyinen YVA-käytäntö on pitkälti hanketohtainen: ensin päätetään rakentaa kauppa tiettyyn paikkaan, jonka jälkeen arvioidaan sen ympäristövaikutukset.

YVAa pitäisi käyttää nykyistä ennakoivammin siinä vaiheessa, kun kaikki vaihtoehdot ovat vielä auki. Etukäteen pitäisi arvioida, miten alueen kauppalvelut pitäisi järjestää niin, että niistä hyötyisivät sekä ihmiset että ympäristö. Arvion kautta voitaisiin päätyä vaikka ratkaisuun, jossa yhden supermarketin sijaan toteutettaisiin yhdistelmä, joka sisältäisi kauppa-auton, nettikaupan ja pienempiä kivijalkakauppoja.

Parhaimmillaan YVA tuottaa hyödyllistä tietoa hankkeesta vastaavalle elinkeinon harjoittajalle. Valitettavan usein YVA nähdään vain hallinnollisena taakkana ja pakkona, joka voi pahimmillaan estää projektin toteuttamisen. Mutta niissäkin tapauksissa YVA on ollut hyödyllinen. Tarkempi selvitys vaikkapa Talvivaaran vesistömallinnuksista ja sulfaattipitoisuuksista hankkeen alkuvaiheessa olisi kenties säästänyt ympäristöä ja mahdollistanut yrityksen toiminnan.

YVAN pitäisi olla arvioinnin työkalu

Ympäristövaikutusten arviointia ei missään nimessä pidä yhdistää lupaprosessiin, vaan YVAN pitäisi olla tehokas

Sirpa Pietikäinen on huolestunut planeettamme resurssien riittävyydestä. Sirpa toivoo kiertotaloudesta ja resurssiviisaasta raaka-aineiden käytöstä pelastusta ihmiskunnalle.

Sirpa Pietikäinen vaatii YVAa käytettäväksi entistä ennakoivammin.

pitkäjänteisen arvioinnin työkalu. YVA-direktiivin täytäntöönpanoon liittyen EU-komissio on hiljattain julkaissut YVA-raporttien laatimisen ohjeet. Ne löytyvät osoitteesta:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:273:FULL&from=EN>

Kiertotalouden edistäminen pitäisi integroida mukaan ympäristövaikutusten arviointiin. Jotta maapallon resurssit saadaan riittämään, 30 vuoden päästä pitäisi käyttää vain kymmenesosa nykyisistä resursseista. YVA-hankkeiden pitäisi olla tämän kehityspolun mukaisia. Niissä pitäisi pyrkiä suljettuun kiertoon, päästöttömyyteen, luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ja materiaalien käyttöhierarkian toteutumiseen. Valmistettavien tuotteiden pitäisi olla korjattavissa, uudelleen käytettävissä ja kierrätettävissä.

Eurooppaa kehitettävä kriiseistä huolimatta

Euroopan komissio on kesän 2016 aikana julkaissut ohjeet uuden YVA-direktiivin täytäntöönpanosta. EU:ssa valmistellaan parhaillaan jätelainsäädännön uudistamista, jonka tavoitteena on saada kiertotalouden periaatteet nykyistä paremmin näkyviin jäsenmaiden jätelainsäädäntöön.

Ympäristön tilaa koskevat muutokset ovat usein hitaita ja niiden vakavuuteen

ja peruuttamattomuuteen herätään monesti vasta, kun alkaa olla liian myöhäistä. Akuutit kriisit, kuten finanssikriisi, Brexit, luonnonkatastrofit tai pakolaistilanne jättävät ympäristöongelmat usein varjoonsa.

Kriisejä on viime vuosina riittänyt, mutta niiden varjolla ei saa keskeyttää muun politiikan kehittämistä. Kriisien hetkellä tulisi ymmärtää, että uusien kriisien ehkäisy edellyttää ennaltaehkäisevää ja ennakoivaa toimintaa. Ympäristön ongelmat ovat usein kytköksissä resurssien niukkuuteen, joka puolestaan aiheuttaa konflikteja ja liikehdintää.

Osaavalla mepillä voi olla valtaa

Työtavat EU:n parlamentissa ovat erilaiset kuin Suomen eduskunnassa. Komission valmistelemaat lakiesitykset käsitellään parlamentissa hyvin tarkasti ja teknisesti. Parlamentin esityksestä vastaavat mepit vaikuttavat merkittävästi parlamentin kantaan. Usein komission esitys muuttuu parlamentin käsittelyssä hyvin erilaiseksi. Parlamentin kanta on eri poliittisten ryhmien kantojen kompromissi eli jonkin sortin tuluskukkaro.

Yksittäisellä mepillä voi olla paljon valtaa. Sitä voi saada, jos toimii parlamentin puolesta jonkin lakiesityksen esittelijänä tai löytämällä samanmieliset mepit yli puoluerajojen ja ajamalla tällä porukalla muutosehdotuksia.

Useimmissa kysymyksissä intressit ovat yleiseurooppalaisia, eikä mikään maa voi ajaa vain omia etujaan.

Myös järjestöillä voi olla merkittävä yhteiskunnallinen rooli, jos ne parantavat julkisen keskustelun laatua. Myös Yva ry voisi jakaa osaamistaan laajemmin yhteiskunnassa, esimerkiksi kunnallisille ja valtiollisille päättäjille.

Sirpa Pietikäinen selvästikin nauttii työstään Euroopan parlamentissa.

Simpukoita, kirsikkaolutta ja ympäristöasiaa – Yva ry Brysselissä

TEKSTI: TAPANI VEISTOLA, SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON ERITYISASiantuntija.

KUVAT: KARI RISSA

Miten ympäristöllä menee EU:ssa talouden seitsemän laihan vuoden ja Brexitin aikoina? Yva ry kävi helmikuussa Brysselissä katsomassa EU:n kolmipäistä lohikäärmettä ja kuka siellä oikein määrää.

Euroopan parlamentin jäsen Sirpa Pietikäinen kutsui Yva ry:n väkeä sekä tutkijoita ja tiedottajia ympäristöseminaariinsa Brysseliin 18. – 20.2.2016. Parinkymmenen suomalaisen retkellä päästiin kaikkiin vallan saaleihin: parlamenttiin, neuvostoon ja komissioon.

Parlamentin ylistys

Ensimmäinen kohde oli Euroopan eduskunta eli parlamentti, josta Sirpa Pietikäinen kertoi kokemuksiaan. Aiemmin muun muassa Suomen ympäristöministerinä toiminut Pietikäinen kuuluu parlamentin suurimpaan ryhmään eli konservatiiveihin (European Peoples Party, EPP).

Pietikäisen mielestä Euroopan parlamentti pystyy tekemään parempaa politiikkaa ja yhteistyötä kuin jäsenmaista koostuva neuvosto tai esimerkiksi kansalliset eduskunnat. Parlamentin ryhmien on nimittäin tehtävä yhteistyötä ja

etsittävä yksimielisyyksiä eikä erimielisyyksiä.

Sitä vastoin jäsenmaista koostuvassa neuvostossa kansalliset edut johtavat hänen mukaansa usein erimielisyyksiin. Komissiota Pietikäinen kuvasi taas ”kansliapäällikkökokoukseksi”. Komissaarit eivät ole samanlaisia kuin Suomen valtioneuvoston eli hallituksen ministerit. Heidän pitää etsiä virkavastuulla koko EU:n eikä vaan oman jäsenmaan- tai puolueensa etua.

Euroopan parlamentilla on yksi etu muihin toimielimiin verrattuna: sen valta tulee suoraan kansalta. Parlamentin jäsenet ovat vaaleilla valittuja. He ovat ammattipoliitikkoja, jotka myös haluavat ”nenä valkoisena” tehdä parempaa maailmaa.

Parlamentin jäsenen valta on suurin silloin, kun hän pääsee valiokunnassa jonkun asian esittelijäksi. EU:ssa raportin tekijä joutuu avustajineen todellakin paneutumaan asiaansa ja kuunte-

lemaan eri osapuolten edunvalvojia eli ”lobbareita”. Euroopan parlamentissa ei nimittäin ole Suomen eduskunnan kaltaisia valiokuntakuulemisia, joihin kutsutaan asiantuntijoita koko valiokunnan haastateltavaksi.

Neuvosto ja Suomen EU-lähetystö

Jäsenmaiden neuvoston toimintaan tutustuttiin käymällä Suomen EU-edustustossa. Siellä meitä opastivat YVA-asioitakin hyvin tunteva Marika Paavilainen sekä tutkimusrahoituksesta vastaava Rami Nissilä ja metsäntäntä Tapio Kytölä.

Paavilainen kertoi kuinka jäsenmaiden työ tapahtuu neuvoston työryhmissä. Jos asiantuntijoiden jälkeen jää erimielisyyksiä, ne sovitaan lähetystöjen päälliköiden COREPER-ryhmässä, ettei ministerien enää tarvitsi neuvoston kokouksissa riidellä. Suomen äänivalta neuvostossa on pieni, mutta pienikin jäsenmaa voi aktiivisuudellaan saada muutoksia komission esityksiin. Näin esimerkiksi Tanska ja Suomi saivat minikin pois EU:n haitallisten vieraslajien asetuksesta, jotta niiden turkistarhaus saisi rauhassa jatkua.

EU:n tämän vuoden isoja ympäristöasioita ovat energia ja ilmasto. Pariisin sopimukset pistetään nyt toimeen. Siinä

Seminaari EU Komissiossa.

Yva ry:läiset miehittivät ja naisittivat Suomen nimikkopaikat.

Kuvassa vasemmalta Leena Lusa, Gilbert Koskela ja Tapani Veistola.

Suomelle tärkeät kysymykset liittyvät metsiin (maankäyttö eli LULUCF ja bioenergian kestävyyskriteerit). Toinen iso ympäristöasia EU:ssa on kiertotalouspaketti. Muuten Jean-Claude Junckerin komissio haluaa tehdä lähinnä vanhojen säädösten päivityksiä ja toimivuusarviointeja, joilla yritetään myös purkaa vanhentuneita säädöksiä.

Komissio tekee lainsäädäntöaloitteet

Kolmas EU:n päätöksenteon tärkeistä toimielimistä on komissio. Se tekee lainsäädäntöaloitteet, joita parlamentti ja neuvosto sitten käsittelevät ja muuttavat. Usein päätöksenteko huipentuu ”trilogiin”, missä nämä kolme toimielintä neuvottelevat lopullisen sopimuksen asiasta.

Komissio seuraa myös säädösten toimeenpanoa. Se voi pistää säädöksiä rikkovia jäsenmaita rikkomusmenettelyyn ja haastaa ne lopulta Luxemburgissa sijaitsevaan Euroopan unionin tuomioistuimeen.

Komissiota esitteli varapuheenjohtaja

Jyri Kataisen esikunnasta eli kabinetista Tatu Liimatainen. Komissio on periaatteessa iso toimielin, siellä on 32 000 työntekijää. Mutta toisaalta se ei ole paljon, kun heidän pitää vastata 28 jäsenmaan asioista.

Suomen komissaari Jyrki Katainen on yksi komission seitsemästä varapuheenjohtajasta kaudella 2014–2019. Tällä järjestelyllä pyritään tehostamaan komission työtä niin, että asiat menevät nopeammin eteenpäin. Kataisen toimiala on laaja: työllisyys, kasvu, investoinnit ja kilpailukyky. Hänellä on suuri valta tiimiinsä, johon kuuluu myös meri- ja ympäristöasioiden komissaari maltalainen Karmenu Vella.

Mikä on Euroopan ympäristöpolitiikan tulevaisuus?

Ryhmä pääsi osallistumaan Sirpa Pietikäisen seminaariin EU:n ympäristöpolitiikasta ja sen tulevaisuudesta. Parlamentissa järjestetyssä kahden tunnin tilaisuudessa oli puhujia komissiosta, ympäristöjärjestöistä ja yhtiöistä.

EU Komission päärakennus kamerataiteilijan silmin.

Komission tutkimuspäaosaston Jesus Alquezar Sabadie muistutti, että EU ei vain tee säädöksiä vaan myös tukee niiden toteuttamista rahoituksella. Esimerkiksi EU:n materiaalitehokkuuden innovaatiot ovat Horizon 2020 -tutkimusrahaston kärkihankkeita. Tämä on iso mahdollisuus myös Suomen cleantech-yrityksille ja tutkimuslaitoksille.

Seminaarissa arvioitiin, että noin 80 prosenttia eurooppalaisten maiden ympäristösäädöksistä tulee EU:sta. Se on

Koko ekskursioryhmä EU Komission päärakennuksen edessä.

Seminaari EU parlamentissa. Sirpa Pietikäisellä on puheenvuoro. Vasemmalla Pietikäisen avustaja Aino Fant.

maailmanlaajuinen esikuva muillekin maanosille, varsinkin kun EU:n talous on BKT:llä mitattuna maailman suurin. Unileverin Christiaan Prins korosti että kaikki yritykset eivät vastusta uusia EU:n ympäristötavoitteita ja säädöksiä. Edistyskelliset ja innovatiiviset yritykset tarvitsevat myös säädösten tukea, jotta ne saisivat markkinoita kestävämmille tuotteilleen.

Komission ympäristöpääosaston Slavitza Dobрева de Schietere esitteli YVA-direktiivin uudistusta. Hän muistutti,

että vaikka hankkeilla on YVA ja suunnitelmilla SOVA, laajemmilta poliitikoilta puuttuu yhä vaikutusten arviontidirektiivi. YVA-direktiivin tuoreen 25-vuotistarkastuksen hän uskoi tehostavan toimeenpanoa. Parannuksia tuli muun muassa YVAN velvoittavuuteen päätöksiin nähden, laadunvalvontaan ja seurantaan. Samalla määräaikoja tiukennettiin. Direktiivi ei vielä yhdistä YVA-menettelyä ja lupia yhden luvun ”one-stop-shopiksi”. Myös Sirpa Pietikäinen piti tärkeänä YVAN ja luvan eri

vaiheiden ymmärtämistä: YVA on järkevää suunnittelua ja luvitus sitten toimintaa sen perusteella.

Miten EU:n käy?

Yva ry:n retki osui Brysselissä kiihkeään aikaan. EU teki huippukokoukseen viimeistä ”alennustarjousta” Iso-Britannialle normienpurusta ja muista löysemmistä jäsenyysehdoista, jotta se olisi jäänyt yhteisöön mukaan. Tämä ei kuitenkaan riittänyt äänestäjille, jotka kesällä äänestivät sitten EU:sta lähdön eli ”Brexitin” puolesta.

Matkaa emännöinyt Sirpa Pietikäinen korosti koko ajan, että vaikka EU ei ole täydellinen, sen yhteistyö on pienille ihmisille ja ympäristölle parempi kuin paluu keskenään kilpailevien kansallistalvioiden aikaan. Toisaalta epäsuositun EU:n integraation syventäminen liittovaltion suuntaan ei ole nyt mahdollista.

Retken aikana EU:n ympäristöpolitiikassa oli havaittavissa pieniä uuden kevään merkkejä. Monissa puheenvuoroissa tuotiin esille tuoreiden Pariisin ilmastopöimusten merkitystä. Laajan ja haastavan kiertotalouspaketin eteneminen nähtiin toisena myönteisenä signaalina. Kolmas esimerkki oli lintu- ja luontodirektiivien vuoden 2015 lopulla saama myönteinen toimivuusarvio. Se korosti säädösten muuttamisen sijasta niiden paremman toimeenpanon merkitystä. Ehkäpä tässä ”toimeenpanon ajassa” olisi rakentava kolmas vaihtoehto vaarallisen EU:n hajoamisen ja epäsuositun liittovaltiokehityksen välillä? Ympäristöasioiden hyvä toimeenpano voisi parantaa eurooppalaisten uskoa koko EU:n toimintaan, koska Eurobarometritutkimusten mukaan kansalaiset kokevat EU:n ympäristötyön hyvin tärkeäksi.

Ryhmä lounaalla.

Etualalla seisoo ryhmää ansiokkaasti opastanut Pia-Maria Niskala.

Nagoya centre, TV tower and Oasis21 shopping center.

IAIA 2016 Conference in Aichi Nagouya, Japan

TEXT AND PHOTOS: JENNI NESTE, PHD STUDENT, UNIVERSITY OF OULU // ENVIRONMENTAL CONSULTING, PÖYRY FINLAND OY & HEIKKI KALLE, DEVELOPMENT MANAGER AND BOARD MEMBER, ENVIRONMENTAL MANAGEMENT, HENDRIKSON & KO, ESTONIA

The main theme of the year 2016 IAIA Conference was “resilience and sustainability”. The importance of the main theme is demonstrated by several resilience related examples – one being the nuclear accident in Japan in 2011.

This year the International Association of Impact Assessment (IAIA16) –conference was held in Aichi-Nagoya, Japan on 11–14 May. The conference was organized now for the 36th time and handled broadly impact assessment questions. There were nearly 750 delegates from 74 countries.

A number of conference topics, training and visits

The conference theme was “Resilience and sustainability”. Impact assessment professionals and researchers from all over the world came to discuss about the environmental, social and health as well as economic impacts of projects.

This year the conference topics were:

- Natural disasters and resilience;
- Man-made disasters: preparedness, emergency response and rehabilitation;
- Biodiversity restoration and ecological impact assessment;
- Population change and sustainability assessment;
- International cooperation and sustainable development;
- Collaboration for sustainability in Asian region;
- Environmental information infrastructure for sustainable development;
- Transportation, land use and sustainability.

Besides the traditional plenary and paper sessions the conference involved pre-conference training courses and technical visits as well as a wide variety of other forms of professional exchange of practices and ideas.

Conference was held in Aichi-Nagoya 11–14 May 2016.

indicators enables assessing impacts balancing social and environmental values in more integrated manner than in conventional sustainability based assessment. To illustrate this, several good examples were derived from Japanese environmental assessment practice. The experiences from the severe earthquake and nuclear accident in 2011 emphasized that increasing capacity for resilience to damage is an urgent issue facing Japanese society. Not only in Japan, but also for the rest of the world, improving resilience in sustainable communities is an important issue.

Stakeholder engagement increases social resilience of projects

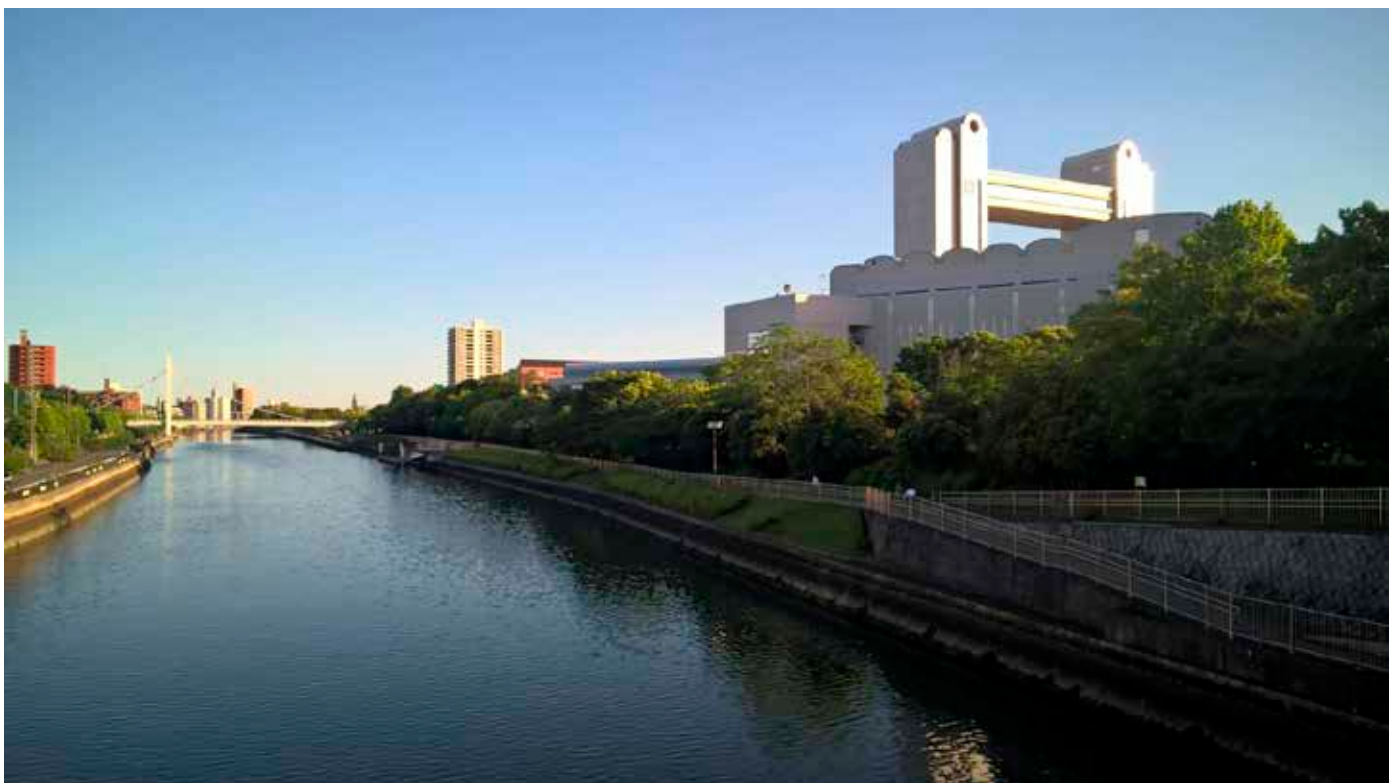
About one hundred sessions were held in the conference, and it was once again a great opportunity to learn about impact assessment experiences from different aspects and cultures. Many examples demonstrated why these issues are worth considering in all sectors of

Engage resilience in environmental assessment

“Resilience” is emerging as one of the most important global keywords in the 21st Century. According to the definition of eminent Canadian ecologist C. S. Holling, “resilience” means the capacity of a social-ecological system to absorb or withstand perturbations and other stressors so that the system remains within the same regime essentially maintaining its structure and functions. It describes the degree to which the system is capable of self-organization, learning and adaptation.

Developing from the field of ecological system theories, the word has gained popularity in various fields, such as environmental impact assessment, social and health impact assessment, international development, and climate change, as well as natural and man-made disasters.

In addition to the benefits of resilience-based thinking in describing balances of the socio-ecological system the applications of the concept in environmental assessment practice were discussed. For instance, it has been argued, that application of resilience-based

Nagoya Congress Center by the Horikawa River.

Prof. Lone Kørnøv from the University of Aalborg is explaining the changes in quality assurance system in Danish EA practice.

industrial activities. We want to share some of our learnings with you:

In Chile, local people said that a project was planned to a wrong place. The river and its flooding will destroy the planned pipes, stated the public. The project proponent did not believe this, and the project was designed and constructed according to the original plans. Two months later the river destroyed the new pipe. This caused a two-year reconstruction phase, and huge additional costs in terms of money and time.

In the Netherlands, there were massive protests against a 380 kW Powerline project, where only technical and safety related information was available for the public. The public participation and environmental impact assessment was not done comprehensively. Even the local government felt overran by the national government, which owns the powerline company. The project was developed further as originally planned - even though there was a huge resistance by the public. After all the authorities could not give a permit for the project, because of the public resistance. After that the planning of the project had to be continued based on seven new alternatives. One of

the new alternatives was one suggested initially by the local people already in the early stage of the planning.

These short examples are written based on the presentations held in IAIA16 conference and the details of the actual cases were not verified by the authors of this article. Anyhow, these examples emphasize the importance of early stakeholder engagement in strengthening social and environmental (as well as economical) resilience of the projects.

IAIA17 in Montreal addresses the climate change

Next year the IAIA conference will be held in Montreal and will focus on issues of climate change in relation to social and physical environment in general and with respect to social, economical and environmental assessment in particular. Because it is a tradition in IAIA conferences held in Canada, various aspects of impacts of large projects on and engagement of traditional indigenous communities will be discussed.

More information on the conference can be found in: <http://conferences.iaia.org/2016>

The Inuyama Castle.

YVA-päivän 2016 esitelmät

KUVAT: EMMI LAMPPU, MAISEMA-ARKKITEHTI TKK, AALTO-YLIOPISTO; ERKKI IKÄHEIMO, IMPAKTI-LEHDEN PÄÄTOIMITTAJA JA TIMO HUHTINEN, YVA RY:N TALOUDENHOITAJA

YVA-päivä pidettiin Pasilassa Senaattikiinteistöjen auditoriossa 6.4.2015. YVA-päivän avasi Yva ry:n puheenjohtaja Päivi Karvinen. YVA-päivän esitysten lyhennelmät ovat esitetty alla. Useimmat lyhennelmät ovat opiskelijaosallistujien kirjoittamia ja heidän omia tulkintojaan. Esitelmien pitäjät eivät ole tarkistaneet niitä.

YVA-päivän avaus

Yva ry:n puheenjohtaja Päivi Karvinen avasi YVA-päivän. Hän kertoi ympäristöministeriön ”Arktinen YVA” -esiselvituksesta, jota on itse tekemässä YM:lle.

Suomesta on tulossa kahdeksan arktisen maan Arktisen neuvoston puheenjohtajamaa keväällä 2017. Eri ministeriöissä mietitään parhaillaan, mitä teemoja Suomi haluaa puheenjohtajamaana erityisesti nostaa esiin yhteisinä yhteistyön muotoina. Arktisilla alueilla toteutettavat ympäristövaikutusten arviointimenettelyt on yksi tällainen potentiaalinen teema.

Suomi 2050 - Ilmastomuutos ja YVA

Sitran johtava asiantuntija Tiina Kähö aloitti Suomi vuonna 2050 - Ilmastomuutos ja YVA -esityksen listaamalla globaaleiksi trendeiksi kestävyyskriisin, teknologian muutoksen sekä globaalien

keskinäisriippuvuuden ja kasvavat jännitteet. Esitys keskittyi kestävyyskriisiin ja siihen, miten ilmastomuutos ja resurssien niukkuus määrittävät tulevaisuutemme.

Kähö pitää hiilineutraalin yhteiskunnan eteen työskentelyä tärkeänä kestävyyskriisin ratkaisemisessa. Hänen mukaansa suurin systeeminen haaste on koetun hyvinvoinnin ja talouskasvun irtikytkentä luonnonvarojen kulutuksesta. Keskeiseksi muutoksen mahdollistajaksi Kähö nimeää digitalisaation.

Vastauksena kestävyyskriisiin sisältyvään valtavaan materiaalihukkaan ja raaka-aineiden kysynnän kasvuun Kähö määrittelee kiertotalouden, jossa vaalitaan materiaalien ja niihin sitoutuneen arvon kiertoa mahdollisimman pitkään. Lopuksi Kähö haastaa pohtimaan, pysykö YVA edelleen ”hanke-YVAna” kiertotaloudessa, jossa tuotteen elinkaari eroaa nykyisestä.

Kommenttipuheenvuoro

Kommenttipuheenvuoron Kähön luento piti ilmastomuutoksen strategisen ohjelman johtaja, Mikael Hilén SYKE:stä. Hildén halusi huomauttaa, etteivät mitkään uudistukset tapahdu itsestään ja esimerkiksi innovaatioiden hintana on aina riskinotto. Hildénin mukaan YVA-yhteisön kannattaisikin miettiä ”innovaatio-YVAn” olemusta ja toteutusta. Loppuun hän totesi, että ilmastomuutoksen YVA:lle asettamia haasteita ei ratkaista lainsäädäntömuutoksilla, vaan ensisijaisesti uusilla käytännöillä.

LYHENNELMÄT: ANNA PULKKA,
YHTEISKUNTAMAANTIETEEN OPISKELIJA,
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

Sidosryhmäyhteistyön merkitys kaivostoiminnassa

Kestävän kaivostoiminnan verkoston pääsihteeri Eero Yrjö-Koskinen esitteli

sidosryhmäyhteistyön merkitystä kaivos Hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Toukokuussa 2014 perustetun verkoston taustalla on idea kaivosalan toimijoiden ja sidosryhmien tuomisesta saman pöydän ääreen. Sitralla on ollut vetovastuu verkoston ja sen työkalujen rakentamisesta.

Yrjö-Koskinen kertoo verkoston kehittävän kansainvälisten mallien pohjalta kotimaisten kaivosten toimintatapoja vastuullisemmaksi. Tavoitteena on luoda työvälineet, joita eri toimijat voivat hyödyntää ja tehdä päätökset avoimesti ja yhteisymmärryksen pohjalta. Verkostossa ovat edustettuna neljä ryhmää: kaivosala, ympäristöjärjestöt, muut elinkeinot ja muut sidosryhmät.

Sidosryhmien allekirjoittamaan sitoumukseen on yhteistyön tavoitteiksi kirjattu muun muassa dialogin kehittäminen tasapainoiseksi ja jatkuvaksi kaivosteollisuuden ja sen sidosryhmien välille. Tavoitteena on myös kaivostoiminnan kehittämisen edistäminen vastuullisemmaksi, kestävämmäksi ja ennakoitavammaksi.

Verkosto toimii Yrjö-Koskinen mukaan takeena sille, että moni ongelma voidaan tulevaisuudessa välttää. Tarkoituksena ei hänen mukaansa ole kuitenkaan korvata lainsäädäntöä. Ulkomailla verkosto on herättänyt paljon kiinnostusta ja Yrjö-Koskinen arvioi verkoston olevan ehkäpä myös muualla yksi työkalu kaivosalaan liittyvien ongelmien ratkaisuun.

LYHENNELMÄ: ANNA PULKKA,
YHTEISKUNTAMAANTIEDEEN OPISKELIJA,
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

Ekologiaan pohjautuva maankäytön suunnittelu sekä ympäristövaikutusten arvioiminen ja välttäminen

Helsingin yliopiston biotieteiden laitoksen professori Atte Moilanen luennoi ekologiaan pohjautuvasta maankäytön suunnittelusta sekä ympäristövaikutusten arvioimisesta ja välttämisestä. Moilanen esitteli esimerkkitoiden kautta ekologiaan pohjautuvan maankäytön suunnittelun avuksi kehitettyjä laskennallisia menetelmiä ja erityisesti yliopistolla kehitettyä Zonation v4-ohjelmistoa, joka on ladattavissa ilmaiseksi Internetistä.

Zonation-ohjelmiston avulla tuotetaan spatiaalisia prioriteetteja ohjelmistoon syötettyjen aineistojen ja preferenssien pohjalta. Aineistot sisältävät tietoa luontopiirteiden esiintymisestä, uhkista, kustannuksista ja rajoitteista (mm. omistus, suojelualueverkosto). Korkean prioriteetin alueilla ekologiset riskit ovat suhteellisen korkeat ja matalan prioriteetin alueet ovat ekologisesti vähemmän tärkeitä, joten niillä toimiminen on todennäköisesti helpompaa ja hyväksyttävämpää. Prioriteetteja voi hyödyntää esimerkiksi YVA:ssa tai kaavoitusprosessissa.

YVA:n kannalta ympäristövaikutusten välttäminen vähentää hankkeen vastustusta, helpottaa lupaprosessia ja pienentää mahdollisia ekologisia kompensatioita. Zonationin käytettävyy-

riippuu paljon aineistojen laadusta, joten siihen tuleekin ohjelmistoa käytettäessä kiinnittää huomiota. Laskennallisten menetelmien aiheuttamat kustannukset ovat lähinnä palkkakuluja, joita ohjelmiston käyttöönotto, aineistojen hankinta ja niiden yhteismitallistaminen, analyysien suunnittelu ja toteutus, tulosten raportointi sekä kommunikatio sidosryhmien kanssa aiheuttavat.

LYHENNELMÄ: JUTTA HARJUNEN,
VALTIOTIETEIDEN KANDIDAATTI,
HELSINGIN YLIOPISTO

Mitä IMPERIA-hanke tuotti YVA-prosessiin?

Jorma Jantunen SYKE:stä esitelmöi viime vuoden lopussa päättyneen IMPERIA-hankkeen vaikutuksista YVA-prosessiin. IMPERIA oli Suomen YVA-lain historian suurin kehittämishanke, jonka tuloksena syntyneitä työkaluja ja raportteja voi hyödyntää läpi YVA-prosessin. Arviointiohjelmavaiheeseen soveltuvat erityisesti Hyviä käytäntöjä -raportti, HARAVA-kyselypohjat sekä Monitavoitearviointi ja Strukturointityökalut -raportti. Erityisesti arviointilostuvaihetta tukevat puolestaan merkittävyyden arvioinnin tukiaineisto ja luokittelutaulukot, ARVI-työkalu käyttöoppaainen sekä hankkeessa kirjoitetut tieteelliset artikkelit.

IMPERIA:n tuloksista on tärkeää käyttää niitä osia, jotka kuhunkin hankkeeseen tapauskohtaisesti soveltuvat. Esimerkiksi ARVI-lähestymistapaa ei ole järkevää soveltaa kaikkiin vaikutuksiin

tai kaikille vaikutusalueille samaa tarkkuutta noudattaen. IMPERIA:n tulokset näkyvät YVA-arvioinneissa tälläkin hetkellä, ja pilottihankkeiden perusteella menetelmät ovat osoittautuneet varsin toimiviksi ja soveltamiskelpoisiksi. Menetelmien käyttö on etenkin merkittävässä tai kiistanalaisissa hankkeissa perusteltua. Pienemmissä hankkeissa myös menetelmien kevyempi soveltaminen voi riittää.

IMPERIA-menetelmien käyttö ei ole lakisääteistä, mutta niiden hyödyntäminen voidaan kirjata YVA-tarjouksen ehdoksi. Jantusen mukaan IMPERIA:n tuloksista tärkein on vaikutusten merkittävyyden systemaattinen tarkastelu. IMPERIA-hankkeella ei toistaiseksi ole jatkosuunnitelmia, mutta jatkoa mietitään kun uusi YVA-laki on asetettu. Aineistot ovat tällä hetkellä vapaasti käytettävissä ja jatkokehitettävissä.

LYHENNELMÄ: JUTTA HARJUNEN,
VALTIOTIETEIDEN KANDIDAATTI,
HELSINGIN YLIOPISTO

Eri näkökulmien vaikutus Vaasan satamatien vaihtoehtojen muodostumiseen

Projektipäällikkö Anne Vehmas Rambo Finland Oy:stä piti esityksen Vaasan satamatien vaihtoehtojen muodostumisesta. Vaihtoehtojen muodostamisen lähtökohtina olivat Vaskiluodon satama-, teollisuus- ja energiatuotantotoimintojen kehittämishankkeet sekä Vaasan ja Mustasaaren logistiikkakeskus, joka perustetaan tie-, raide-, ilma- ja merikuljetusten yhtymäkohtaan. Vaasan sataman tieyhteyttä haluttiin kehittää

jo 1990-luvulta koska raskas läpikulku-liikenne aiheuttaa häiriöitä Vaasan keskustassa.

Pääsuuntaselvityksessä valittiin liikenteellisesti parhaat vaihtoehdot. Kaugungin näkymät ja Natura-alue muokkasivat vaihtoehtoja. Suunnittelun ja arvioinnin näkökulmia olivat elinkeinoelämä, liikenne, asukkaat, ympäristö ja maisema.

Vuorovaikutuksen osapuolia olivat: lähialueen maanomistajat, asukkaat ja mökkiläiset; lähialueen yrittäjät; asukasyhdistykset; luonto- ja harrastusjärjestöt; elinkeinoelämän ja maataloustuottajien järjestöt; hankkeen suunnittelijat; viranomaistahot ja media.

YVA:n alussa karsiutui pois 4 vaihtoehtoa. YVA:ssa arvioituja vaihtoehtoja jäi 4. Lisäksi ohjelmavaiheen työpajapalautteen perusteella syntyi uusi vaihtoehto - keskustatunneli. Paikalliset asukkaat vastustivat kahta vaihtoehtoa luontoarvojen ja maiseman vuoksi.

Osallistuminen toi uuden vaihtoehdon lisää ja alkuperäisiä vaihtoehtoja karsittiin. Tielinjauksia hienosäädettiin haittojen lievittämiseksi. Maanomistajat saivat lisäksi myös kolmannen työpajan.

Satamatien suunnittelussa syntyi aidosti synergiaetua, kun tiesuunnittelu, YVA-menettely ja kaavoitus etenivät samanaikaisesti. Vaihtoehtojen muodostaminen oli onnistunutta. Liikenteellisesti mahdollisista vaihtoehtoista karsittiin eri näkökulmista haitalliset vaihtoehdot. Eri vaihtoehdot tutkittiin monipuolisesti.

Vehmaksen esitys oli kiinnostava esimerkki avoimesta ja vuorovaikutteisesta suunnitteluprosessista, jossa syntyi myös täysin uusia ratkaisuja.

LYHENNELMÄ: KATI EFRAIMSSON,
MAISEMA-ARKKITEHTI YO, AALTO-YLIOPISTO

Yhteisneuvottelut yhteistyön edistäjänä

Projektikoordinaattori Liisa Nyrölä Uudenmaan ELY-keskuksesta piti innostavan esityksen yhteisneuvottelujen mahdollisuuksista viranomaistyöskentelyssä. Hankkeen ohjausryhmään kuuluivat

edustajat Uudenmaan ELY-keskuksesta ja muista ELY-keskuksista sekä ympäristöministeriöstä, Etelä-Suomen AVI:sta ja Tukesista. Tavoitteena oli YVA- ja lupamenettelyjen yhteyden vahvistaminen. Ensimmäistä vaihetta (syyskuu 2015 - elokuu 2016) koordinoi ELY ja toista vaihetta (syyskuu 2016 - helmikuu 2017) AVI. Ensimmäisen vaiheen tuloksena syntyy raportti ”Yhteisneuvottelu ja viranomaismenettelyjen yhteensovittamisen mahdollisuudet”. Toisen vaiheen päätteeksi laaditaan hankkeen loppuraportti. Hankkeen tulokset perustuvat haastatteluihin, kyselyyn ja käytännön kokeiluihin käynnissä olevissa YVA-hankkeissa.

Keskeisiä yhteisneuvotteluihin osallistuvia tahoja ovat ELY (yhteysviranomainen, valvoja), toiminnanharjoittaja/konsultti, AVI, Tukes ja kunnat (kaavoitus, ympäristötoimi, mahdollisesti johto). Yhteisneuvotteluilla voidaan parantaa vuorovaikutusta YVA- ja lupamenettelyjen sekä YVAn ja kaavoituksen välillä.

Yhteisneuvottelujen hyötyjä ovat sisältöjen ja aikataulujen yhteensovittaminen, päällekkäisen työn vähentäminen, kustannustehokkuus, tiedonkulun parantuminen ja tuotettavien dokumenttien laadun parantaminen. Tunnetut ongelmat liittyvät mm. viranomaisresurssien rajallisuuteen ja hankkeiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseen. Osallistujien näkökulmasta risikinä on myös turhautuminen, jos neuvottelussa käsitellään paljon asioita, jotka eivät koske itseä. Lisäksi ongelmana

mainittiin prosessin jäykistyminen tiukasti säädeltyinä sekä riskinä roolien sekoittuminen viranomaisen ja konsultin välillä.

Muita hankkeen tuloksia olivat: neuvottelujen tarve, ajoittuminen ja kokoonpano mietittävä hankekohtaisesti; neuvottelumuistio tarvitaan ja jos säädetään lailla, joustavuus on varmistettava. Kokeiluihin osallistuneille tehdyn palautekyselyn perusteella yhteisneuvottelut koettiin hyödyllisiksi.

Johtopäätöksenä esitetään menetettyjen yhteensovittamisen vakiinnuttamista osaksi viranomaistoimintaa. Yhteisneuvottelu on toimiva työkalu viranomaismenettelyjen koordinointiin.

Pohdittavaksi jää, toteutuvatko investointihankkeet helpommin tai nopeammin tulevaisuudessa, vähentykö byrokratia ja parantuuko viranomaisten välinen yhteistyö?

LYHENNELMÄ: KATI EFRAIMSSON,
MAISEMA-ARKKITEHTI YO, AALTO-YLIOPISTO

Teknologian tulevaisuus

”Tiedän että taidetta on *science fiction*.” Näin lauloi ennen Eppu Normaali, mutta nyt tulevaisuudentutkimus on tieteenala. Teknologian tulevaisuudesta kertoi What’s Next Consulting Oy:n toimitusjohtaja Elina Hiltunen. Hän on kirjoittanut muun muassa kirjat ”Matkaopas tulevaisuuteen” ja yhdessä Kari Hiltusen kanssa ”Teknoelämää 2035”.

Hiltusen mukaan teknologiaa on aina ennustettu oikein ja väärin. Yksi Washington Postin arvaus vuodelta 1910 oli kännykkä. Nyt teknologian muutos on

nopeampaa kuin koskaan ennen.

Teknologia tarkoittaa monia sanoja: yksittäistä vehjettä, prosesseja tai tekniikan aihealueita. Nyt kiinnostavia kehitysaloja ovat esimerkiksi tietotekniikka, lääketiede, avaruus, robotiikka, energia ja biotekniikka.

Tekniikka mullistaa arkeamme. Ensimmäiset keinolihamurilaiset maksoivat auton verran vuonna 2013, mutta nyt enää 12 euroa. Hyönteisruoan voitokulkua edustivat Yva ry:n puhujalahjatkin: sirkkajauhopatukat ja jauhomaatotikkarit. Myös maanviljely muuttuu, esimerkiksi vertikaaliset kasvihuoneet ovat käytössä jo Singaporen kasvihuoneissa.

3D -tulostus on tulossa ruokaankin: nyt kahviloista saa jo omakuvasuklaata. Jatkossa lapset voivat ”printata” myös uudet lelunsa. Uusi tekniikka mullistaa sairaanhoidon. Kohta ihoakin voi tulostaa palaneen tilalle.

Tekniikka menee ihon alle: on tulossa avain, joka ei huku! Älyvaipat mittaavat asiakkaan flow’ta ja kasvojen tunnistusohjelmat määrittävät todellisia tunteita. Laajennettu todellisuus lyö muutenkin läpi: virtuaalilaseja saa jo 50 eurolla. Tietokoneisiin tulee hiiren sijasta ajatuskäyttöliittymät. Joitakin pelejä voi ohjata ajatuksilla jo nyt.

Robotit imuroivat ja leikkaavat ruohoa sekä kohta ajavat autoakin. Tekoäly, algoritmit ja ”big data” muuttavat koko yhteiskuntaa syvällisemminkin. Nyt kaupan kanta-asiakaskortti päättelee että teinityttö on raskaana ennen kuin perhe aavistaa mitään.

Hiltunen muistutti tekniikan siidoksesta oman aikansa yhteiskuntaan. Kaikkia uusia keksintöjä ei automaattisesti hyväksytä markkinoille, esimerkiksi GMO-tuotteiden vastustus. ”Syneteettisellä biologialla” rakennetaan nyt kokonaan uusia eliöitäkin – esimerkiksi pimeässä loistavia puita katuvaloja korvaamaan. Ala on kuitenkin hyvin kiistanalainen bioturvallisuuden takia, eivätkä kaikki innovaatorahastot tue syneteettisen biologian hankkeita ollenkaan.

Hiltusen esitys antoi paljon ajattelamisen aiheita. Itse jäin miettimään

pysyykö YVA maailman muutoksessa mukana. Onko kiihtyvässä muutoksessa kaikilla enää malttia arvioida vaikutuksia etukäteen? Kenellä on valta ja voima pysäyttää uusia teknologioita, jos niiden vaikutukset osoittautuvat haitalliseksi? Vaikutusten arviointienkin tulisi olla entistä proaktiivisempia – siinäpä yhteistä haastetta tulevaisuuden tutkijoille ja YVAN kehittäjille!

Lue lisää Hiltusen ajatuksista: whatsnext.fi

LYHENNELMÄ: TAPANI VEISTOLA,
ERITYISASiantuntija,
SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO

YVA brändijohtamisen työvälineenä, Vuorovaikutus ja avoin yhteiskuntaviestintä 2016

”Kuinka iso mahdollistaja yhteistyö ympäröivän yhteiskunnan kanssa on yrityksen maineen kannalta?” kysyy Riikka Hackselius-Fonsén, Brand Agency Pundan toimitusjohtaja. Hänet oli pyydetty YVA-päiville kertomaan vuorovaikutuksen ja yhteiskuntaviestinnän mahdollisuuksista sekä niiden eduista brändijohtamisen näkökulmasta. Hackselius-Fonsénin toimisto Punda vastaa Kuopioon suunnitteilla olevan Finnpulpin sellutehtaan YVA-prosessin viestinnästä ja uskoo, että brändillä voidaan johtaa yrityksen strategista keskustelua.

Siihen tuttuun haasteeseen, miksei kansa osallistu YVA-prosessiin, Hackselius-Fonsén listaa kolme syytä: yleisö ei tunne YVA-prosessia, yrityksen

liiketoimintaa eikä prosessin vaikutuksia ja vaikuttamismahdollisuuksia. Juuri näihin on haluttu vaikuttaa brändijohtamisen keinoin Kuopiossa. Projektiin on lähdetty vuorovaikutus ja tiedotus edellä: kaikkien tulee tietää, miksi hanke on kannattava ja miten se tulee vaikuttamaan kuopiolaisten elämään tulevaisuudessa.

Aktiiviset tilaisuudet, sidosryhmäyhteistyö ja yhteydet erilaisiin toimijoihin ovat avainasemassa.

”Kerrotaan ihmisille, että ollaan saatavissa!” Hackselius-Fonsén kiteyttää. Aktiivinen tiedottaminen ja helppo löydettävyyttä sähköisissä kanavissa ovat yritysviestinnässä erityisen tärkeitä.

Tähänastiset tulokset Finnpulpin projektissa ovat Hackselius-Fonsénin mukaan olleet vaikuttavia: asukaskyselyissä on ollut 10-15 % normaalia korkeammat vastausmäärät ja median uutisointi hankkeesta on ollut rakentavaa.

LYHENNELMÄ: TIINA UUSITALO,

MAISEMA-ARKKITEHTI YO, AALTO-YLIOPISTO

Sosiaalisen median uudet ulottuvuudet YVAssa

Anna-Katri Räihä johdatti YVA-päivien yleisön sosiaalisen median maailmaan, yhteisöllisiin kanaviin ja virtuaalisiin paikkoihin, joissa yhdistyy käyttäjien välinen kommunikaatio ja oma sisälöntuotanto. Sosiaalisen median kanavia on paljon ja suosituimmissa formateissa toistuu sama kaava: niiden pitää olla helppokäyttöisiä, maksuttomia ja

kaikkien saatavilla. Räihän mukaan sosiaalisen median, eli *somen*, käyttäjäkunta ei enää muodostu pelkästään tietyn ikäisestä nuorisosta, vaan somekin on keski-ikäistymässä. Sosiaalisen median vaikuttavuuden ja helppokäyttöisyyden on yksilöiden lisäksi ymmärtänyt viime vuosina myös yritykset, jotka haluavat nyt löytää uusia tapoja sidosryhmien tavoittamiseen.

Miten sosiaalista mediaa voitaisiin sitten hyödyntää YVA-prosessissa? Voitaistinko siirtyä kohti nykyaikaisempia tapoja vuorovaikuttaa osallisten kanssa prosessin aikana? Räihän mukaan esimerkiksi blogit ovat hyvä lähtökohta tiedon nopeampaan jakamiseen. Blogit mahdollistavat sidosryhmän kommentoinnin ja vastaamisen samalla kun tieto pysyy ja päivittyy samassa paikassa. Räihä näkee ylipäättään monia *somen* hyödyntämisen keinoja YVA:ssa. Niistä tärkeimpänä hän nostaa avoimen vuoropuhelun mahdollistamisen ja yleistämisen, mitä kautta voidaan kenties saada niin sanotut hiljaisetkin äännet kuuluviin.

Sosiaalisen median käyttö ei tule korvaamaan kaikkia perinteisiä tapoja vuorovaikuttaa, mutta siitä voidaan saada apua. Se voi tarjota ihmisille helpomman tavan osallistua ja kommunikoida sekä tunteen siitä, että heillä on todellinen mahdollisuus vaikuttaa.

LYHENNELMÄ: TIINA UUSITALO,

MAISEMA-ARKKITEHTI YO, AALTO-YLIOPISTO

Näkemyksiä vuorovaikutuksesta YVA-menettelyssä, hankevastaavan puheenvuoro

Ympäristöasiantuntija Minna Tontti Gasum Oy:stä esitti puheenvuorossaan hankevastaavan ominaisuudessa lukuisia näkemyksiä vuorovaikutuksen merkityksestä YVA:ssa. Itse Gasumista Tontti kertoi, että yhtiö on perustettu vuonna 1994 ja se tarjoaa asiakkailleen maa- ja biokaasuihin pohjautuvia ratkaisuja. Varsinaisia YVA-hankkeita Gasumilla on ollut suhteellisen harvakseltaan ja ne ovat olleet kokoluokaltaan isoja, kuten Baltic Connector.

Tontti korosti, että Gasumin oma *Code of Conduct* luo pohjan kaikelle sen toiminnalle YVA-hankkeissa ja niissä yhteistyö toimii sidosryhmiensä kanssa avoimessa vuorovaikutuksessa. Avoimella vuorovaikutuksella voidaan välttää turhat ja yritykselle kalliiksi tulevat ja hanketta hidastavat vaikutukset. Gasumin vuorovaikutuskäytännöt suunnitellaan aina hankekohtaisesti ja ne pohjautuvat sidosryhmäanalyysiin ja viestintäsuunnitelmiin. Vuorovaikutuksessa Gasumilla on koettu tärkeäksi yhteydenottaminen maanomistajiin. Vuorovaikutusmahdollisuuksia ovat tarjonneet myös työpajat, yleisötilaisuudet yms. tapaukset.

Kuitenkin Minna Tontin tekemässä pienimuotoisessa kyselyssä yli puolet vastanneista koki, että vuorovaikutus YVA-hankkeessa oli ollut yksipuolista eikä sillä ollut vaikutusta hankkeen suunnitteluun. Hänen mukaansa nämä tulokset saavat kysymään, osataanko YVA-tilaisuuksissa keksittyä niihin asioihin, joista ihmiset ovat eniten kiinnostuneita.

LYHENNELMÄ: VEIKKA MATTILA, YMPÄRISTÖ- JA LUONNONVARATALOUSTIETEEN OPISKELIJA, HELSINGIN YLIOPISTO

YVA-menettelyn vuorovaikutuksen toimintatapojen kehittäminen, viranomaisen puheenvuoro

Uudenmaan ELY-keskuksen ylitarkastaja Leena Erola arvioi viranomaisen puheenvuorossaan YVA-menettelyn vuorovaikutuksen toimintatapojen kehittämistä. Esityksen alussa hän kertasi

YVA-lain minimivaatimuksia siitä, että hankevastaavan tulee esittää suunnitelma selostuksessa ja, että ohjelmasta ja selostuksesta pyydetään lausuntoja.

Leena Erolan mukaan YVA-hankkeet ovat hyvin erilaisia ja siksi tapauskohtainen harkinta on tarpeellista. Lisäksi hän mainitsi, että sidosryhmien osallistuminen YVA-hankkeisiin on hyvin vaihtelevaa ja jopa jotkut isot YVA-hankkeet eivät ole herättäneet sidosryhmissä juurikaan kiinnostusta osallistua yleisökuulemisiin.

Kuitenkin Kymi-jokeen liittyvässä YVA-hankkeessa viranomaiset hyödynsivät sosiaalisen median alustaa ja tiedotusta tehtiin blogissa julkaistuilla kirjoituksilla. Ne kerryttivät yli 8000 sivun katselua ja yli 250 keskusteluun osallistumista. Toiseksi hyviä tuloksia saavuttaneeksi hankkeeksi Leena Erola nimeää Helenin taannoisen YVA-hankkeen. Siinä hankkeen asioista tiedotettiin blogikirjoituksilla, mediatiedotteilla, sähköposteihin lähetettävillä uutiskirjeillä ja artikkeleilla paikallislehdissä.

Erolan mielestä eri prosessien entistä parempi yhteensovittaminen olisi tärkeää YVA-hankkeiden vuorovaikutuksen menettelytapojen kehittämiseksi. Lisäksi Erola ehdottaa, että kaavoitukseen voitaisiin yhdistää YVA:n yleisötilaisuudet, varsinkin kun moninkertaiset osallistumistapahtumat hämmentävät ja väsyttävät osallistujia.

LYHENNELMÄ: VEIKKA MATTILA, YMPÄRISTÖ- JA LUONNONVARATALOUSTIETEEN OPISKELIJA, HELSINGIN YLIOPISTO

YVA-päivän sali yleisöineen.

YVA päivän esitysten jälkeen oli iltapalan aika.

Vuoden 2016 Hyvä SOVA -palkinnon sai "Valtakunnallisen pilaantuneiden maa-alueiden riskienhallintastrategian työryhmä: strategian vaikutusarviointi". Kuvassa vasemmalta alkaen: Palkintojen jakajat Yva ry:n puheenjohtaja Päivi Karvinen ja Janna Riikonen Yva ry:stä, PIMA-strategiatyöryhmän puheenjohtaja Anna-Maija Pajukallio ympäristöministeriöstä sekä työryhmän sihteerit Sarianne Tikkanen ja Outi Pyy SYKE:stä.

Vuoden 2016 Hyvä YVA -palkinto myönnettiin Kotkamills Oy:lle YVA-menettelystä Kotkamills Oy:n tuotantosuunnan vaihto: Flying Eagle. Kuvassa vasemmalta Yva ry:n palkintojen jakaja Janna Riikonen, Kotkamills Oy:n (hankevastaava) projektijohtaja Stefan Fors, Linnunmaa Oy:n (YVA-konsultti) ympäristöasiantuntija Reetta Hurmekoski sekä yhteysviranomainen Antti Puhalainen KASELY:stä.

Hyvä YVA ja Hyvä SOVA –ehdotuksia voi jättää ympäri vuoden!

Muistathan, että palkintoehdotuksia voi jättää ympäri vuoden. Yhdistyksen nettisivuilla osoitteessa <http://www.yvary.fi/yva-palkinto/> on jatkuvasti avoinna ehdotuslomake. Lomakkeella voi jättää tiedot palkittavaksi ehdottamastaan YVA- tai SOVA-menettelystä tai suositella henkilökohtaisen tunnustuspalkinnon saajaa. Samalla pyydetään jättämään lyhyt perustelu, jonka lisäksi palkintoraati luonnollisesti tutustuu ehdotettuun menettelyyn. Vinkkejä mahdollisista palkittavista voi myös antaa hallituksen jäsenille sähköpostitse. Erityisen tervetulleita ovat vinkit ansioituneista SOVA-selvityksistä!

YVA-palkinto –sivulla on ehdotuslomakkeen lisäksi nähtävissä kilpailun säännöt sekä aiemmat palkitut. Kaikki sivun kautta jätetyt ehdotukset tulevat raadin tietoon, ja ne huomioidaan asianmukaisen vuoden palkintoharkinnassa. Seuraavassa YVA-päivässä keväällä 2017 palkitaan vuoden 2016 aikana päättäneiden menettelyiden parhaimmisto palkintosääntöjen mukaisesti.

<http://www.yvary.fi/yva-palkinto/>

Paneelikeskustelu käynnissä aiheesta "Tulevaisuuden mahdollisuuksia ja haasteita vuorovaikutuksessa" YVA-päivän lopussa. Keskustelijat vasemmalta: Elina Hiltunen, futuristi ja toimitusjohtaja What's Next Consulting Oy; Minna Tontti, ympäristöasiantuntija Gasum Oy; Leena Eerola, ylitarkastaja Uudenmaan ELY-keskus; Riikka Hackselius-Fonsén, CEO, Senior Strategic Planner, Brand Agency Punda; Anna-Katri Räihä, ympäristöasiantuntija, Pöyry Finland Oy; Hanna Herkkola, Yva ry:stä, keskustelun puheenjohtaja.

Tulevaisuuden mahdollisuuksia ja haasteita vuorovaikutuksessa

TEKSTI: HETA RINTA-POLLARI, PUHEENJOHTAJA, SLL JÄRVENPÄÄN YMPÄRISTÖYHDISTYS RY

KUVA: TIMO HUHTINEN

Tämä artikkeli on lyhennelmä YVA-päivän paneelikeskustelusta:

Paneelikeskustelun puheenjohtajana toimi Hanna Herkkola, Yva ry:stä.

Paneelin keskustelijat olivat: Minna Tontti, ympäristöasiantuntija Gasum Oy; Elina Hiltunen, futuristi ja toimitusjohtaja What's Next Consulting Oy; Leena Eerola, ylitarkastaja Uudenmaan ELY-keskus; Riikka Hackselius-Fonsén, CEO, Senior Strategic Planner, Brand Agency Punda; Anna-Katri Räihä, ympäristöasiantuntija, Pöyry Finland Oy

Keskustelun avasi vetäjänä toimiva Hanna Herkkola toteamalla, että "hupsis, kaikki keskustelijat ovat naisia". Tähän Anna-Katri Räihä kertoi, että

ympäristökonsultoinnin puolella on paljon enemmän naisia töissä kuin miehiä. Samoin kertoi Leena Eerola ympäristöhallinnon puolelta. Keskustelijat miettivät, onko sukupuolijakaumalla ympäristöasioissa oikeastaan merkitystä? Elina Hiltunen totesi, että ehkäpä kyseessä on sellainen "tiedettä tytöille" lähestyminen ympäristöasioissa, johon Leena totesi, että ainahan naisilla on ollut "maailman parantamisen tarve". Hymyssä suin keskustelijat siirtyivät vakavampiin aiheisiin.

Hanna Herkkola heitti ensimmäisen pallon keskustelijoille: *Yhteiskunta polarisoituu. Eriarvoistetaanko ihmisiä sen mukaan osallistuvatko vaiko eivät? Mikä on ihmisen oma vastuu?*

Anna-Katri lähestyi aihetta miettimällä, miten ihmiset tavoitetaan, jotta nämä saavat tiedon vaikuttamismahdollisuudesta. Kaikki eivät saa tai löydä tietoa, jolloin he eivät pääse osallistumaan. Minna kertoi, että heillä mietitään aina kyseisen hankkeen kohdalla sopivia tiedotuskanavia ja menetelmiä. Esimerkiksi facebook ei välttämättä tavoita kuin osan vanhemmasta sukupolvesta. Lisäksi Minnan mielestä monissa osallistumisen mahdollistavissa kanavissa, esimerkiksi somessa, pelätään turhaan negatiivista kommentointia. Leenan mielestä ihmisten osallistuminen riippuu paljon siitä, miten kyseinen YVA-hanke koetaan - onko asia kuinka tärkeä ja lähellä kohderyhmää.

Keskustelijoiden mielestä kaikille pitää suoda tasavertainen mahdollisuus osallistua. On sitten itsestä kiinni osallistuuko.

Vaikutuskanavista some, esimerkiksi facebook, herätti keskustelua. Keskustelijat voivat kirjoittaa mitä vain facebookiin, sitä on mahdoton valvoa koko ajan. Kaikki ovat samalla viivalla ja saman arvoisia facebookin avoimessa keskustelussa. Oltiin kuitenkin yhteisesti sitä mieltä, että hyödyt avoimesta keskustelusta ovat suuremmat kuin haitat. Eriarvoisiakin mielipiteitä pitää ja on hyvä kuunnella. Hyvillä perusteilla avoimessa keskustelukanavassa voi tulla hyviäkin ideoita YVA-menettelyyn ja hankkeen toteutukseen.

Seuraavaksi Hanna Herkkola herätti keskustelua ”arkiyvasta” ja ”innovaatioyvasta”. Tiedon epävarmuus – miten vaikuttaa vuoropuheluun?

Minna otti kopin ja kertoi, että hankkeessa pitää osata kertoa SE oleellinen viesti. Tiedottamisen pitäisi olla selkeää ja johdonmukaista. Anna-Katrin mielestä vuoropuhelua vaikeuttaa pelko – pelätä asioita, joista ei tiedetä. Keskustelijat päätyivät siihen, että eritaustoilta olevat kuuntelijat käsittelevät saatua tietoa eri tavalla. Siksi on tärkeää

hankkeenvetäjä kertoo asioista selkeästi. ”Epävarmuuden sietoa” tarvitaan myös tulevaisuudessa.

Keskustelu siirtyi Hanna Herkkolan johdolla pohtimaan, mitä vuorovaikutus oikein tarkoittaa tulevaisuudessa?

Anna-Katrin mielestä vuorovaikutus ”monikanavaistuu”. Leena toivoi, että myös perinteiset vuorovaikutuksen kanavat säilyisivät. Riikan mielestä jo nyt on näkyvissä ”avoimuuden trendi”. Elinan mielestä viestintää ei voi koskaan tehdä liian yksinkertaisesti.

YVA-hankkeiden vuorovaikutuksessa tulee esille hankalia ja vaikeasti ymmärrettäviä asioita monelle ihmiselle. Tietoa on paljon. Virtuaalidellisuus voisi tuoda ratkaisun, yksinkertaistaa viestintää ja helpottaa vuorovaikutusta. Olisi helpompaa ”nähdä” hanke jo toteutettuna ja sitä kautta osallistua keskusteluun. Leena puhui vielä tiedotustilaisuuksien tärkeydestä – asukkaat ovat parhaita asuinympäristönsä tuntijoita.

Lopuksi oli yleisöllä mahdollisuus osallistua keskusteluun.

Yleisön joukosta pienen paikkakunnan SLL ympäristöyhdistyksen edustaja kertoi, kuinka vaikeaa on ”tavalisen pulliaisen” vapaaehtoistyöntekijän ottaa kantaa YVA-hankkeisiin, kun

tietoa on niin paljon. Tiedon läpikäymisen vaatii aikaa, ja tiedon ymmärtäminen usein vaikeaselkoisesta asiatekstistä vaatisi koulutusta kyseisistä asioista.

Miten tietoa voisi yksinkertaistaa, jotta osallistuminen helpottuisi? Keskustelijat olivat yhtä mieltä siitä, että tarvetta hankkeiden tiedon yksinkertaistamiselle on. Yleisötilaisuudet, joissa on mahdollisuus kysyä sekä ja avoinkeskustelu eri tiedotusvälineiden avulla, olisivat ratkaisuja.

Yleisöstä kysyttiin myös YVA-hankkeiden vuorovaikutuksessa esille tulevasta ”pseudotiedosta” ja trolleista – ovatko kuinka yleisiä? Yleisöstä kysyttiin myös kohdennetusta ns. täsmätiedosta ja sen saatavuudesta hankkeissa. Keskustelijat halusivat tässäkin yhteydessä korostaa tiedon selkeyttämistä ja tarpeeksi monimuotoista tiedottamista. Usein pseudotieto ja trollit tulevat keskusteluihin, kun ei ole oikeaa tietoa hankkeesta. Hankkeesta vastaavan täytyy olla aktiivinen ja tarjota tarpeeksi oikeaa tietoa. Keskusteluissa pitää olla mukana, ja niissä pitää jakaa puolueetomasti tietoa. Tiedottamisen suunnittelu on kaiken vuorovaikutuksen ydin. Ihmisille pitää tulla tunne, että he pysyvät vaikuttamaan osallistumisellaan – silloin syntyy hyvä YVA.

Annetut lausunnot

Edellisen Impakti-lehden ilmestymisen, eli vuoden 2015 lopun jälkeen, Yva ry on antanut seuraavat lausunnot:

22. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, 2016.

23. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta, 2016.

YVA-PÄIVILLÄ

Niin, meitä on kyllä
lylästännyt. Ruokaa ja
juomaa yllin kyllin,
ilmat kuin Baliilla...

On tämä kyllä
elämää!

Jepp!

JALA
JALLA
JALLA
JALA
VEI!

"KIINNOSTAAKO SINÜÄKIN, MITEN VOIMME
TULEVAISUUDESSA ESTÄÄ HANKKEIDEN HAITAL-
LISET YMPÄRITÖVAIKUTUKSET? TULE SINÄKIN
VALTAKUNNALLISEEN YVA-PÄIVÄÄN, JOSSA
BLA BLA BLA..."

Mikäs mainos se tämä on?

Kismitää, kun aina jauhetaan jostain
"katastrofista" vaikka kaikki on
hyvin...

Äläs nyt Heikki!
Minua kyllä kiinnostaisi
olla karpäsenä katossa
seuraamassa tuota
meunhaamista, heh.

mhm...

Voisihan
sitä,
jonaän
päivänä...

PARIN VIIKON KULUTTUA:

...
RESURSSIEN DRAMAATTINEN NIUKKENEMINEN
... BIOTEKNOLOGIA ... PÄÄSTÖT...
PAIKALLINEN, SULJETTU TUOTANTOPROSESSI
VOI OLLA RATKAISU... ARVOKETJUSSAAN
RUOASTA MENEE JOPA 31% HUKKAAN...
LÄHIRUOKA... YVA...

Kiitos paljon
valaisevasta
luennostasi, Taina!

Tässä vähän tulevaisuuden
makuisia maistiaisia...

Ohm...
Näyttääpä
maukkaalta...

...JAUHOMATOTIKKARI

JA
SIRKKAJAUHOISTA
VALMISTETTU
PATUKKA!

Tämä on
Brutaalia!!

Ajattelu on
vaarallista...

YVA-julkaisut

Revised EIA Directive from the perspective of the Finnish EIA system – Legal push for real improvements?

Ismo Pölönen, UVP report 2/2016.

Saatavilla osoitteessa: <http://uvp.de/de/uvp-report/jg30/jg30h2>

The paper analyses the content and implications of the revised Environmental Impact Assessment (EIA) Directive, with an aim to observe the strengths and weaknesses of the renewal from a Finnish perspective. It focuses on the new definition of EIA, environmental impact assessment report (EIA report) and the new monitoring requirement. The article shows that the revised Directive provides a legal push for strengthening the role of the competent authority as a reviewer of the EIA report and an impartial body that draws crucial conclusions on the significant impacts of the project. This is an important improvement that will decrease the risk of biased outcomes in EIAs. Also mandatory monitoring is a clear enhancement introduced by the renewal that serves for controlling the actual impacts of the project and developing assessment methods. The article identifies the new requirements on the EIA report as challenging part of the implementation. Due to unclear wording of the Directive, completeness and quality of the EIA reports will likely lead to legal debates and appeals. Legal unpredictability may have harmful impacts on the core qualities of EIA, such as transparency and public participation and communication among the stakeholders beyond legal norms.

Ympäristövaikutusten arvioinnin uudet EU-oikeudelliset raamit

New Frames of EU Law on Environmental Impact Assessment

Ympäristöjuridiikka 2/2016 (painossa).
Pölönen, I. 2016(b).

The article analyzes the content and characteristics of the revised Environmental Impact Assessment Directive (EIA Directive, 2011/92/EU). The paper focuses on the new definition of EIA, role of mitigation measures in the screening procedure, environmental impact assessment report (EIA report), relationship between EIA and development consent and the monitoring requirement in the EIA Directive. It shows that the new EIA Directive provides a legal push for improving the quality of the Finnish EIA system in its requiring competent authority's conclusion on the significant environmental impacts of the project. Article identifies the new content requirements on the EIA report as a challenge for the implementation and a potential cause of legal unpredictability and disputes. It highlights the need for using EIA scoping for concretizing the open-ended content requirements of the EIA report in the early phase of the process.

Finally, the paper argues that the renewal did not change the fundamental characteristic of the EIA Directive as a procedural statute, although it strengthens the link between the assessment and development consent.

Yhteisneuvottelu ja viranomaisyhteistyö ympäristöasioissa, YVA- ja lupamenettelyjen yhteyden vahvistaminen

ELINVOIMAA ALUEELLE 2 | 2016

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Liisa Nyrölä

Tässä julkaisussa kerrotaan keinoista vahvistaa ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) ja ympäristölupamenettelyn yhteyttä ja parantaa eri viranomaisien välistä yhteistyötä. Keskeinen tarkasteltu käytäntö on toiminnanharjoittajan ja eri viranomaisten välinen yhteisneuvottelu. Yhteisneuvottelujen määrä, ajoittuminen ja osallistujat suunnitellaan tapauskohtaisesti sekä toiminnanharjoittajan hankkeesta että siihen liittyvistä viranomaismenettelyistä riippuen. Raportissa annetaan suosituksia neuvottelujen järjestämiseen sekä mm. viranomaisyhteistyön parantamiseen, ympäristömenettelyjen yhteensovittamiseen ja asiakaslähtöisyyden

lisäämiseen liittyen.

Julkaisuun on koottu Uudenmaan ELY-keskuksen ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston (AVI) kokeiluhankkeen ensimmäisen vaiheen tulokset. Kokeiluhankkeen tavoitteena on YVA-, lupa- ja kaavoitusmenettelyjen yhteensovittaminen. Se tarjoaa myös välineitä ja keinoja yhden luukun mallin edistämiseen.

Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa

(Ympäristöministeriö, 2016)

Suomen ympäristö 1 | 2016

Tuulivoimalat vaikuttavat maisemaan erityisesti suuren kokonsa vuoksi. Tuulivoimalat vaikuttavat maiseman rakenteeseen, luonteeseen ja laatuun. Tuulivoimaloiden suuren koon vuoksi niiden visuaaliset vaikutukset eli näkyminen korostuu tuulivoimarakentamisessa. Maiseman osatekijöiden tunnistaminen ja maisemaan liittyvien vuorovaikutussuhteiden ymmärtäminen sekä maiseman tilallisten ja esteettisten ominaisuuksien hahmottaminen on pohja tuulivoimarakentamisen maisemavaikutusten arvioinnille ja haitallisten vaikutusten lieventämiselle. Tuulivoimarakentamisen maisemavaikutuksia koskeva tietämys on lisääntynyt ja arviointimenettelyt ovat kehittyneet tuulivoimarakentamisen edetessä.

Julkaisussa tarkastellaan tuulivoimarakentamisen maisemavaikutuksia sekä niiden käsittelyä kaavoituksessa ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

Lisäksi julkaisussa tarkastellaan tuulivoimarakentamisen suunnittelussa tarvittavien maisemaselvitysten laatimista sekä vaikutusten arvioinnin ja havainnollistamisen menetelmiä. Maisemaselvitykset sekä arviointi- ja havainnollistamismenetelmät on kuitenkin aina sovitettava tilanteeseen sopiviksi suunnitteluvaiheen ja ympäristön ominaispiirteiden mukaan.

Julkaisun tavoitteena on parantaa tuulivoimarakentamisen suunnitteluun liittyvien selvitysten ja vaikutusten arvioinnin laatua ja siten edistää maisema-arvojen säilymistä. Tuulivoimarakentamisen edellytykset ja reunaehdot määritellään suunnittelussa tapauskohtaisesti alueen maisema-arvot ja muut erityispiirteet huomioon ottaen.

Hyviä käytäntöjä ympäristövaikutusten arvioinnissa - IMPERIA-hankkeen yhteenveto

Mika Marttunen, Sakari Grönlund, Joonas Hokkanen, Jorma Jantunen, Timo P. Karjalainen, Sanna Luodemäki, Jyri Mustajoki, Jenni Neste, Heli Saarikoski, Elisa Vallius, Merilin Vartia, Anne Vehmas, Sanna Vienonen
Suomen ympäristökeskuksen raportteja 39/2015

Kolmivuotisessa pääosin EU-rahoitteisessa IMPERIA-hankkeessa (EU LIFE11 ENV/FI/905) pyrittiin vastaamaan ympäristövaikutusten arviointien kehittämishaasteisiin tunnistamalla hyviä

käytäntöjä sekä kehittämällä järjestelmällisiä menetelmiä ja työkaluja arviointien tukemiseen. Hankkeessa pohdittiin, kuinka erityyppisiä ja eri suunnitteluparadigmoista lähtöisin olevia lähestymistapoja voitaisiin soveltaa toisiaan täydentäen tai yhdistäen. Kehitystyö tapahtui tiiviissä vuoropuhelussa asiantuntijoiden ja viranomaisten kanssa, jotta hankkeen tulokset palvelisivat mahdollisimman hyvin käytännön tarpeita.

Menetelmien hyödyntämismahdollisuuksia havainnollistettiin kahdeksassa pilottihankkeessa, jotka olivat pääosin YVA (ympäristövaikutusten arviointi)-hankkeita. IMPERIA-hankkeen tulokset ovat sovellettavissa lisäksi myös SOVA-prosessiin (suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointi) ja muihin ympäristövaikutusten arviointeihin.

Hankkeen keskeisiä tuloksia ovat: 1) Toimintamallit tehokkaampaan kansalaisten ja sidosryhmien osallistumiseen 2) Menetelmät suunnittelutilanteiden hahmottamiseen ja jäsentämiseen 3) ARVI-lähestymistapa ja työkalu vaikutusten merkittävyyden arviointiin 4) Monitavoitearvioinnin soveltamismahdollisuuksien havainnollistaminen vuorovaikutteisessa ympäristösuunnittelussa ja vaihtoehtojen vertailussa

Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa

Suomen Ympäristö 6 | 2016

Tuulivoimalat vaikuttavat linnustoon monin tavoin. Ne voivat aiheuttaa lintu-ille törmäysriskin tai esteen lintujen normaaleille lentoreiteille ja muuttaa lintujen elinympäristöä. Tuulivoimarakentamisen linnustovaikutukset ovat hyvin vaihtelevia ja riippuvat tuulivoimaloiden koosta ja määrästä, teknisistä ratkaisuista, maantieteellisestä sijainnista ja ympäröivän alueen maaston muodoista sekä alueen lintulajiston koostumuksesta. Ratkaisevaa on tuulivoima-alueiden ja yksittäisten tuulivoimaloiden sijoittuminen. Raportissa tarkastellaan tuulivoimarakentamisen linnustovaikutuksia sekä niiden selvittämistä ja arviointia kaavoituksessa ja ympäristövaikutusten arviointimenetelyssä. Raportin tavoitteena on parantaa tuulivoimarakentamisen linnustovaikutuksiin liittyvien selvitysten ja vaikutusten arvioinnin laatua ja siten edistää linnuston huomioon ottamista tuulivoimarakentamisen suunnittelussa.

Environmental Impact Assessment in the Arctic A Guide to Best Practice

Timo Koivurova, Research Professor and Pamela Lesser, Researcher, Arctic Centre, University of Lapland, Finland, with Sonja Bickford, Lecturer, Industrial Technology, University of Nebraska Kearney, US, Paula Kankaanpää, Director, Marine Research Centre, Finnish Environment Institute, Finland and Marina Nenasheva, Lecturer, Northern Arctic Federal University named after M.V. Lomonosov, Russia
Edward Elgar Publishing, Inc.

Significant growth in economic activity in the Arctic has added weight to the argument that projects must be developed responsibly and sustainably. Addressing growing concerns regarding the exploitation of the Arctic's natural resources, this timely book presents and evaluates examples of best practice in Arctic environmental impact assessment.

Yva ry:n hallitus

Päivi Karvinen, puheenjohtaja
etunimi.sukunimi(a)jippii.fi
+358 (0)44 599 4706

Reetta Suni, varapuheenjohtaja, Ramboll Finland Oy
etunimi.sukunimi(a)ramboll.fi
+358 (0)41 447 2214

Juha Korhonen, sihteeri, Helsingin kaupunki
etunimi.sukunimi(a)hel.fi
+358 (0)40 509 7707

Kimmo Heikkinen
etunimi.sukunimi(a)helsinki.fi

Helena Iltanen
etunimi.sukunimi@aalto.fi
+358 (0) 44 5484099

Riitta Kankaanpää-Waltermann
kankaanpaaw(a)gmail.com
+358 (0)45 880 2244

Kirsi Lehtinen, Ramboll Finland Oy
etunimi.sukunimi(a)ramboll.fi
+358 (0)40 722 4104

Leena Lusa, Pirkanmaan ELY-keskus
etunimi.sukunimi(a)ely-keskus.fi
+358 (0)44 235 9094

Toimihenkilöt

Timo Huhtinen, taloudenhoitaja, Sito Oy
etunimi.sukunimi(a)fonet.fi
+358 (0)40 542 5291

Erkki Ikäheimo, Impakti-lehden päätoimittaja
etunimi.sukunimi(a)gmail.com
+358 (0)40 591 1087

Gilbert Koskela, lausuntojen valmistelu
Vantaan kaupunki, Kivistö-projekti
etunimi.sukunimi(a)vantaa.fi
+358 (0)9 8392 2739

Janna Riikonen, Hyvä YVA- ja SOVA-palkinnot
Golder Associates Oy
Etunimi_sukunimi(a)golder.fi
+358 (0)40 455 9620

Asiantuntijajäsenet

Anne Kangasaho,
Ympäristön melu- ja värinävaikutukset
Sito Oy
anne(a)kangasaho.fi
+358 (0)44 7500876

Jorma Jantunen,
YVA-lainsäädännön kehittäminen
Suomen ympäristökeskus SYKE
etunimi.sukunimi(a)syke.fi
tel. +358 (0)40 517 3446

Vesa-Matti Honkanen, Koulutus
Vaasan ammattikorkeakoulu
etunimi.sukunimi(a)vamk.fi
tel. +358 (0)40 5818838

Pekka Hokkanen,
Ympäristöpolitiikka
Työ- ja elinkeinoministeriö
etunimi.sukunimi(a)tem.fi
tel. +358 (0)50 5980661

Tapani Kauppinen,
Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, THL
etunimi.sukunimi(a)thl.fi
+358 (0)29 524 7053

Sakari Niemelä,
Ympäristöjuridiikka,
Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy
etunimi.sukunimi(a)ymparistolaki.fi
+358 (0)40 505 8064

Nunu Pesu,
Vaikutusten arviointi kaavoituksessa
Ympäristöministeriö
sukunimi.etunimi(a)gmail.com

Ismo Pölönen,
Ympäristöjuridiikka
Itä-Suomen yliopisto
etunimi.sukunimi(a)uef.fi

Tapani Veistola,
Ympäristöjärjestöt
Suomen luonnonsuojeluliitto
etunimi.sukunimi(a)sll.fi
+358 (0)400 615 530

Yva ry:n pikkujoulut: YVA-laki muutoksessa – mitä, missä, milloin?

Aiheesta alustaa neuvotteleva virkamies Seija Rantakallio.

Aika: torstai 8.12.2016, alkaen klo 18.00

Paikka: Ympäristöministeriö, Aleksanterinkatu 7, Helsinki

Ilmoittautumisohjeet ja lisätiedot myöhemmin
jäsenkirjeessä.

Ennakkotervetuloa!

Ovatko sähköpostitietosi kunnossa?

Yva ry:n jäsentiedotteet lähetetään vain sähköpostitse. Jos
olet yhdistyksen jäsen, mutta et ole saanut yhdistyksen
jäsenkirjeitä, **ilmoita sähköpostiosoitteesi Yva ry:n
sähköpostiin mail@yvary.fi.**

Liity Yva ry:hyn

Yva ry toimii yhdyssiteenä ja keskustelufoorumina alalla
toimivien kesken, tiedottaa jäsenilleen YVAn kehityksestä
ja järjestää alaan liittyvää koulutusta. Yhdistyksen
jäsenenä saat tämän Impakti-lehden 1–2 kertaa vuodessa,
jäsenkirjeitä, sähköpostitiedotteita sekä voit osallistua
yhdistyksen jäseniltoihin ja opintoretkeihin.

Jäsenmaksu on **15 euroa vuodessa**, kannatusjäseniltä
150 euroa. Voit liittyä jäseneksi maksamalla jäsenmaksun
Yva ry:n tilille Danske Bank FI28 8000 1170 3337 78. Merkitse
tiedonantoihin osoitteesi ja sähköpostiosoitteesi.

Jäsenrekisteriin voit antaa itsestäsi seuraavia tietoja:
nimi, kotiosoite, kotipuhelin, työpaikka, työosoite,
työpuhelin, sähköposti sekä lyhyt kuvaus koulutuksestasi ja
taustastasi. Jos et halua, että tietojasi jaetaan yhdistyksen
jäsenille tai YVAn liittyviin kaupallisiin tarkoituksiin
(esim. koulutustilaisuuksien markkinointi), ilmoita asiasta
sihteerille.

Tietosi (tai tietojesi muutokset) voit lähettää sähköpostitse
osoitteeseen **mail@yvary.fi**.

YVA RY:N KANNATUSJÄSENET

Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy

Tuulivoima

FINGRID

PÖYRY

Gasum

KEMIJOKI OY

SITO

FCG.

SUUNNITTELU JA TEKNIikka